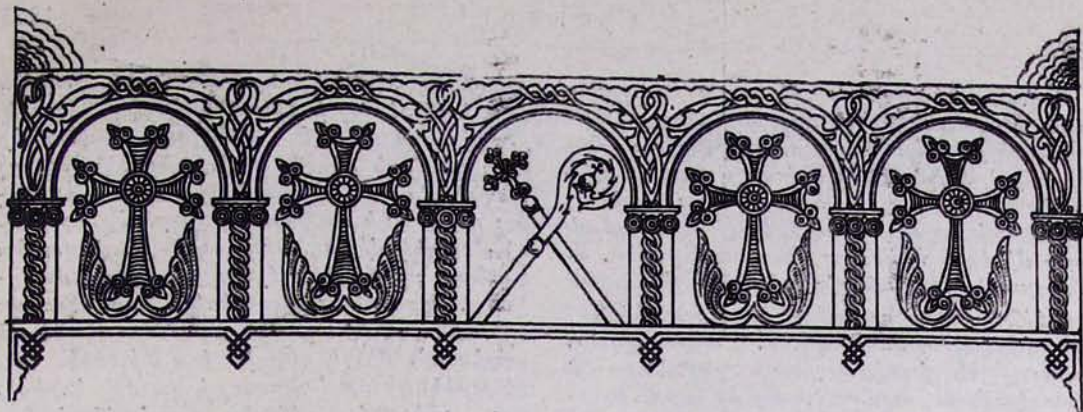

Ք Ա Ր Ո Ջ

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ս. ԾՆՆԴՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Ըմ հավատացյալ փղբայրնե՛ր և քույրնե՛ր, նորից եմ հնչում Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու նվիրական կամարների տակ՝ Փրկչի հրաշափառ և սուրբ Մենդյան սրբազան պատգամները՝ «Փա՛ռք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»:

Մենդյան գիշե՛ր, սո՛ւրբ գիշեր...: Եվ ահա այդ սուրբ գիշերովան մեջ, «ի լրումն ժամանակաց», Արևելքի մի հեռավոր անկյունում, մի մոռացված մութ քարայրում, ծնվեց բոլոր ժամանակների և աշխարհների Փրկիչը, որպես նորածին փոքր մանուկ, գլուղական խոնարհ իջեանի մի անշուք մսուրի մեջ:

Քսան ձիգ դարեր, հավատավոր մարդկությունը, խորին հավատով, մեծ սիրով և անհուն երախտագիտությամբ, սրտագինս ծընրադրել է խաղաղության Իշխանի անշուք մսուրի առաջ, աշխարհով մեկ հռչակելու նրա Ս. Մենդյան մեծ ու սքանչելի խորհրդի նշանակությունը ողջ մարդկության համար, աշխարհում բարի կամքի տեր միլիոնավոր հավատավոր հոգևոր համար:

Քսան ձիգ դարեր, մարդկությունը Ս. Մենդյան խորհրդավոր այս գիշերվան մեջ ունկնդրել է հրեշտակների անսուտ բերնից խաղաղության, համերաշխության՝ սրբազան պատգամները:

Այսօր ևս Ս. Մենդյան այդ պատգամները չեն կորցրել իրենց խորը նշանակությունն ու արժեքը աշխարհի համար, մարդկության համար, որովհետև մնայուն խաղաղությունը, մարդկանց միջև հաճությունը միշտ էլ սիրելի են եղել մարդկային ցեղի համար, Քրիստոսի օրերից մինչև այսօր:

Ահա թե ինչու, իր ժամանակին, իր ուղին կորցրած մարդկությունը մեծ բերկրանքով ողջունեց «Արդարության Արեգակի ծագումը»: Աշխարհը նրա Աստղի լույսով անցավ դարերի ճանապարհը, որովհետև Քրիստոս աշխարհ եկավ որպես «լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց»:

Մեծ է արդարև Քրիստոսի Ս. Մենդյան խորհրդի նշանակությունն ու արժեքը: Նրա ծնունդը մի նոր էջ բացեց մարդկության պատմության մեջ, մի արմատական հեղաշրջում հանդիսացավ մարդկային մտածողության, ընկերային հարաբերությունների մեջ, մարդկության փրկագործության ճանապարհի վրա:

Բեթղեհեմի այրում ծնված Մանուկ Հիսուսը մի հզոր ուժ էր, որ աշխարհը պիտի կերպարանափոխեր, նոր լիցք, նոր իմաստ ու արժեք պիտի տար կյանքին, մարդկանց պիտի բարձրացներ դեպի ճշմարտություն, կյանք, որպեսզի ողջ աշխարհն ու մարդկությունը ապրեին նոր կյանքով, նոր սիրով, նոր ճշմարտությամբ:

Քրիստոսի սուրբ մսուրի առաջ եղբայրացան բոլոր ազգերն ու ժողովուրդները, ժամանակի իմաստուններն ու արարչամիտ հովիվները՝ Աստուծով ի Քրիստոս Հիսուս. «չիք խտիր ոչ հրէի, ոչ հեթանոսի, ոչ ազատի, ոչ անազատի, ոչ արուի, ոչ իգի, զի ամենեքեան դուք մի էք ի Քրիստոս Յիսուս»։ Այսպես, Ս. Մենդյան նվիրական գիշերվա մեջ, փշրվեցին ազգերն իրարից բաժանող կեղծ պատնեշները, փշրվեցին ստրկության, տգիտության, ատելության, խավարի բոլոր շղթաները և մարդկության համար ծագեց մի նոր ու խոստումնալից առավուտ։ Քրիստոնեությունը, իր ծագման առաջին իսկ օրից, եղավ այն տիեզերական կրոնը, որն իր թևերի տակ առավ տառապող բոլոր ժողովուրդներին և իր վեհ, մարդասիրական գաղափարներով, մի անբակտելի ամբողջություն մեջ, մի տիեզերական ընտանիքի մեջ միավորեց բոլոր ազգերին, եղբայրացնելով նրանց նույն տիեզերական Հոր՝ Աստուծու հայրական խնայողական տակ։

Մարդկային ծնունդները միշտ էլ ուրախություն, երջանկություն են եղել ընտանիքներում ծնողների և հարազատների, հարեանների և բարեկամների համար։ Իսկ Քրիստոսի ծնունդը իր վեհ պատգամներով, իր խորունկ նշանակությամբ, իր փրկագործության խորհրդով, իր եզակի և աստվածային հանգամանքով, իր բերած տիեզերական ուրախությամբ աղբյուրն է մարդկային երջանկության, երկրի խաղաղության, ազգերի համերաշխության։

Քրիստոսի հրաշափառ Ս. Մենդյան գիշերվանից մինչև այսօր ևս մարդկությունը իր նայվածքը սևեռել է դեպի այն գլուղական անշուք մսուրը, որտեղից լույս ծագեց խավար աշխարհի համար, դեպի այն համեստ այլը՝ որի կատարին կանգ առավ ու շողաց նրա Աստղը, դեպի այն կապույտ երկինքը Բեթղեհեմի, որտեղից զվարթունքներ բարի հովիվներին ավետեցին Մեսիայի ծնունդը, որ եկել էր փրկելու մարդկությանը, որն իր մեղաճշականությամբ հեռացել էր Աստուծուց և երկնքից ու դարձել էր մեղքի բաժին. «Աստված մարդացավ՝ որպեսզի մարդն աստվածանա»։

Ահա այս է Քրիստոսի հրաշափառ Մենդյան, Քրիստոսի մարդեղության մեծ խոր-

հորդի նշանակությունը. «Եւ Բանն մարմին եղև և բնակեաց ի մեզ»։

Քրիստոս իր Ս. Մենդյամբ պատուեց մարդկության մեղքի, տգիտության, չարիքի պարտամուրհակները և նորից նրանց Աստուծու որդիներ և ժառանգներ դարձրեց, որպեսզի մարդիկ վերագտնեն այն խաղաղավիտ կյանքը, որ բաժինն է մաքուր սրտով մարդկանց, սրբերին, աղաքաներին, Աստուծու որդիներին. «Ձի այնպես սիրեաց Աստուծո զաշխարհ, մինչև զՈրդին իւր Միածինն՝ ետ, զի ամենայն որ հաւատայ ի նա մի կորցնէ, այլ ընկալցի զկեանս յաւիտենականս» (Յովհ., Գ 16)։

Իմ հավատացյալ եղբայրներ՝ և քույրներ, քսան ձիգ դարեր, հայ ժողովուրդն էլ, սրտառու հավատով, անարատ միամտությամբ, մանկական սրտով ծնրադրել է խաղաղության իշխանի խոնարհ օրորոցի առաջ։ Ո՛չ ժամանակը, ո՛չ հուրը, ո՛չ սուրը չեն կարողացել մարել հայ հավատացյալ ժողովրդի սրտում քրիստոնեական հավատի հուրը, Ս. Մենդյան վեհ պատգամները, խաղաղության սերը, արդարության զգացմունքները, ճշմարտության ծարավը։

Իմ հավատացյալ եղբայրներ՝ և քույրներ, եկեք մենք ևս Արևելքի մոգերի և Բեթղեհեմի հովիվների նման, մի պահ մեր մտքի թևերով և հոգու զորությամբ թռչնեք դեպի Բեթղեհեմ և ծնրադրենք նրա սուրբ խանձարուրի առաջ. նա էլ մանուկ է եղել մեր մանուկների պես, անմեղ, պաշտելի։ Խոնարհվենք նրա մսուրի առաջ, մեր հոգու բոլոր հույզերը, մեր սրտի բոլոր անվեր սերը, մեր հոգու երկրպագության կնդրովը մատուցանենք մանկացյալ Աստուծուն, և մենք էլ լուսավորվենք նրա երկնային լույսի ոսկեհեղեղի մեջ. «Արի լուսաւորեաց նրուաղէմ, զի հասեալ է լույս քո և փառք Տեառն ի վերայ քո ծագեսցին» (Նսայի, Կ 1)։

Թո՛ղ խաղաղության իշխանը, իր Ս. Մենդյան տոնի առթիվ, մարդկանց սիրտն ու հոգին լուսավորի խաղաղության սրբազան լույսով, թո՛ղ խաղաղության հոգին իբրև ցող, իբրև մանանա իջնի մարդկանց սրտերի վրա, և թո՛ղ մեր եկեղեցիներում հավետ հնչի Ս. Մենդյան գողտրիկ երգը. «Խորհուրդ մեծ և սքանչելի, որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ»։

«Փա՛ռք հրաշափառ ծննդեան քո, տէ՛ր»։ Ամէն։

